

ISSN 2224-5294

ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫ
ҰЛТТЫҚ ҒЫЛЫМ АКАДЕМИЯСЫНЫҢ

АБАЙ АТЫНДАҒЫ ҚАЗАҚ ҰЛТТЫҚ
ПЕДАГОГИКАЛЫҚ УНИВЕРСИТЕТІНІҢ

Х А Б А Р Л А Р Ы

ИЗВЕСТИЯ

НАЦИОНАЛЬНОЙ АКАДЕМИИ НАУК
РЕСПУБЛИКИ КАЗАХСТАН

КАЗАХСКИЙ НАЦИОНАЛЬНЫЙ
ПЕДАГОГИЧЕСКИЙ УНИВЕРСИТЕТ ИМ. АБАЯ

NEWS

OF THE NATIONAL ACADEMY OF SCIENCES
OF THE REPUBLIC OF KAZAKHSTAN

ABAY KAZAKH NATIONAL
PEDAGOGICAL UNIVERSITY

ҚОҒАМДЫҚ ЖӘНЕ ГУМАНИТАРЛЫҚ
ҒЫЛЫМДАР СЕРИЯСЫ

СЕРИЯ ОБЩЕСТВЕННЫХ
И ГУМАНИТАРНЫХ НАУК

SERIES OF SOCIAL AND HUMAN SCIENCES

4 (320)

ШІЛДЕ – ТАМЫЗ 2018 ж.

ИЮЛЬ – АВГУСТ 2018 г.

JULY – AUGUST 2018

1962 ЖЫЛДЫҢ ҚАҢТАР АЙЫНАН ШЫҒА БАСТАҒАН

ИЗДАЕТСЯ С ЯНВАРЯ 1962 ГОДА

PUBLISHED SINCE JANUARY 1962

ЖЫЛЫНА 6 РЕТ ШЫҒАДЫ

ВЫХОДИТ 6 РАЗ В ГОД

PUBLISHED 6 TIMES A YEAR

Б а с р е д а к т о р

ҚР ҰҒА құрметті мүшесі
Балықбаев Т.О.

Р е д а к ц и я а л қ а с ы :

экон. ғ. докторы, проф., ҚР ҰҒА академигі **Баймұратов У.Б.**; тарих ғ. докторы, проф., ҚР ҰҒА академигі **Байпақов К.М.**; филос. ғ. докторы, проф., ҚР ҰҒА академигі **Есім Г.Е.**; фил. ғ. докторы, проф., ҚР ҰҒА академигі **Қирабаев С.С.**; эк. ғ. докторы, проф., ҚР ҰҒА академигі **Қошанов А.К.**; эк. ғ. докторы, проф., ҚР ҰҒА академигі **Нәрібаев К.Н.** (бас редактордың орынбасары); филос. ғ. докторы, проф., ҚР ҰҒА академигі **Нысанбаев А.Н.**; заң ғ. докторы, проф., ҚР ҰҒА академигі **Сәбікенов С.Н.**; заң ғ. докторы, проф., ҚР ҰҒА академигі **Сүлейменов М.К.**; эк. ғ. докторы, проф., ҚР ҰҒА академигі **Сатыбалдин С.С.**; тарих ғ. докторы, проф., ҚР ҰҒА академик **Әбжанов Х.М.**; тарих ғ. докторы, проф., ҚР ҰҒА корр. мүшесі **Әбусейтова М.Х.**; тарих ғ. докторы, проф., ҚР ҰҒА академик **Байтанаев Б.А.**; филол. ғ. докторы, проф., ҚР ҰҒА корр. мүшесі **Жақып Б.А.**; фил. ғ. докторы, проф., академик НАН РК **Қалижанов У.К.**; филол. ғ. докторы, проф., ҚР ҰҒА академик **Қамзабекұлы Д.**; тарих ғ. докторы, проф., ҚР ҰҒА академик **Қожамжарова Д.П.**; тарих ғ. докторы, проф., ҚР ҰҒА академик **Қойгелдиев М.К.**; фил. ғ. докторы, проф., ҚР ҰҒА корр. мүшесі **Құрманбайұлы Ш.**; тарих ғ. докторы, проф., ҚР ҰҒА корр. мүшесі **Таймағанбетов Ж.К.**; социол. ғ. докторы, проф., ҚР ҰҒА корр. мүшесі **Шәукенова З.К.**; фил. ғ. докторы, проф., ҚР ҰҒА корр. мүшесі **Дербісәлі А.**; саяси. ғ. докторы, проф., **Бижанов А.К.**, тарих ғ. докторы, проф., **Кабульдинов З.Е.**; фил. ғ. докторы, проф., ҚР ҰҒА корр. мүшесі **Қажыбек Е.З.**

Р е д а к ц и я к е ң е с і :

Молдова Республикасының ҰҒА академигі **Белостечник Г.** (Молдова); Әзірбайжан ҰҒА академигі **Велиханлы Н.** (Азербайджан); Тәжікстан ҰҒА академигі **Назаров Т.Н.** (Тәжікстан); Молдова Республикасының ҰҒА академигі **Рошка А.** (Молдова); Молдова Республикасының ҰҒА академигі **Руснак Г.** (Молдова); Әзірбайжан ҰҒА корр. мүшесі **Муратов Ш.** (Әзірбайжан); Әзірбайжан ҰҒА корр. мүшесі **Сафарова З.** (Әзірбайжан); э. ғ. д., проф. **Василенко В.Н.** (Украина); заң ғ. докт., проф. **Устименко В.А.** (Украина)

«Қазақстан Республикасы Ұлттық ғылым академиясының Хабарлары. Қоғамдық және гуманитарлық ғылымдар сериясы». ISSN 2224-5294

Меншіктенуші: «Қазақстан Республикасының Ұлттық ғылым академиясы» РҚБ (Алматы қ.)

Қазақстан республикасының Мәдениет пен ақпарат министрлігінің Ақпарат және мұрағат комитетінде 30.04.2010 ж. берілген № **10894-Ж** мерзімдік басылым тіркеуіне қойылу туралы куәлік

Мерзімділігі: жылына 6 рет.

Тиражы: 500 дана.

Редакцияның мекенжайы: 050010, Алматы қ., Шевченко көш., 28, 219 бөл., 220, тел.: 272-13-19, 272-13-18,
<http://nauka-nanrk.kz>, social-human.kz

© Қазақстан Республикасының Ұлттық ғылым академиясы, 2018

Типографияның мекенжайы: «Аруна» ЖК, Алматы қ., Муратбаева көш., 75.

Главный редактор

Почетный член НАН РК

Т.О. Балыкбаев

Редакционная коллегия:

докт. экон. н., проф., академик НАН РК **У.Б. Баймуратов**; докт. ист. н., проф., академик НАН РК **К.М. Байпаков**; докт. филос. н., проф., академик НАН РК **Г.Е. Есим**; докт. фил. н., проф., академик НАН РК **С.С. Кирабаев**; докт. экон. н., проф., академик НАН РК **А.К. Кошанов**; докт. экон. н., проф., академик НАН РК **К.Н. Нармбаев** (заместитель главного редактора); докт. филос. н., проф., академик НАН РК **А.Н. Нысанбаев**; докт. юр. н., проф., академик НАН РК **С.Н. Сабиткенов**; докт. юр. н., проф., академик НАН РК **М.К. Сулейменов**; докт. экон. н., проф., академик НАН РК **С.С. Сатубалдин**; докт. ист. н., проф., академик НАН РК **Х.М. Абжанов**; докт. ист. н., проф., чл.-корр. НАН РК **М.Х. Абусейтова**; докт. ист. н., проф., академик НАН РК **Б.А. Байтанаев**; докт. фил. н., проф., чл.-корр. НАН РК **Б.А. Жакып**; докт. фиол. н., проф., академик НАН РК **У.К. Калижанов**; докт. фил. н., проф., академик НАН РК **Д. Камзабекулы**; докт. ист. н., проф., академик НАН РК **Д.П. Кожамжарова**; докт. ист. н., проф., академик НАН РК **М.К. Койгельдиев**; докт. фил. н., проф., чл.-корр. НАН РК **Ш. Курманбайулы**; докт. ист. н., проф., чл.-корр. НАН РК **Ж.К. Таймаганбетов**; докт. социол. н., проф., чл.-корр. НАН РК **З.К. Шаукенова**; д. фил. н., проф., чл.-корр. НАН РК **А. Дербисали**; доктор политических наук, проф., **Бижанов А.К.**; доктор ист. наук, проф., **Кабульдинов З.Е.**; доктор фил. н., проф., член-корр. НАН РК **Қажыбек Е.З.**

Редакционный совет

академик НАН Республики Молдова **Г. Белостечник** (Молдова); академик НАН Азербайджанской Республики **Н. Велиханлы** (Азербайджан); академик НАН Республики Таджикистан **Т.Н. Назаров** (Таджикистан); академик НАН Республики Молдова **А. Рошка** (Молдова); академик НАН Республики Молдова **Г. Руснак** (Молдова); чл.-корр. НАН Азербайджанской Республики **Ш. Мурадов** (Азербайджан), член-корр. НАН Азербайджанской Республики **З.Сафарова** (Азербайджан); д. э. н., проф. **В.Н. Василенко** (Украина); д.ю.н., проф. **В.А. Устименко** (Украина)

Известия Национальной академии наук Республики Казахстан. Серия общественных и гуманитарных наук. ISSN 2224-5294

Собственник: РОО «Национальная академия наук Республики Казахстан» (г. Алматы)

Свидетельство о постановке на учет периодического печатного издания в Комитете информации и архивов

Министерства культуры и информации Республики Казахстан № 10894-Ж, выданное 30.04.2010 г.

Периодичность 6 раз в год

Тираж: 500 экземпляров

Адрес редакции: 050010, г. Алматы, ул. Шевченко, 28, ком. 219, 220, тел. 272-13-19, 272-13-18,

www.nauka-nanrk.kz / social-human.kz

© Национальная академия наук Республики Казахстан, 2018 г.

Адрес типографии: ИП «Аруна», г. Алматы, ул. Муратбаева, 75

Chief Editor

Honorary member of NAS RK
Balykbayev T.O

Editorial board:

Doctor of economics, prof, academician of NAS RK **Baimuratov U.B.**; doctor of history, prof, academician of NAS RK **Baipakov K.M.**; doctor of philosophy, prof, academician of NAS RK **Esim G.E.**; doctor of philology, prof, academician of NAS RK **Kirabayev S.S.**; doctor of economics, prof, academician of NAS RK **Koshanov A.K.**; doctor of economics, prof, academician of NAS RK **Naribayev K.N.** (deputy editor-in-chief); doctor of philosophy, prof, academician of NAS RK **Nyssanbayev A.N.**; doctor of law, prof, academician of NAS RK **Sabikenov S.N.**; doctor of law, prof, academician of NAS RK **Suleymenov M.K.**; doctor of economy, prof, academician of NAS RK **Satybaldin S.S.**; doctor of history, prof, academician of NAS RK **Abzhanov H.M.**; doctor of history, prof, corresponding member of NAS RK **Abuseitova M.H.**; doctor of history, prof, academician of NAS RK **Baitanaev B.A.**; doctor of philology, prof, corresponding member of NAS RK **Zhakyp B.A.**; doctor of philology, prof, academician of NAS RK **Kalizhanov U.K.**; doctor of philology, prof, academician of NAS RK **Hamzabekuly D.**; doctor of history, prof, academician of NAS RK **Kozhamzharova D.P.**; doctor of history, prof, academician of NAS RK **Koigeldiev M.K.**; doctor of philology, prof, corresponding member of NAS RK **Kurmanbaiuly Sh.**; doctor of history, prof, academician of NAS RK **Taimaganbetov J.K.**; doctor of sociology, prof, corresponding member of NAS RK **Shaukenova Z.K.**; doctor of philology, prof, corresponding member of NAS RK **Derbisali A.**; doctor of political science, prof **Bizhanov A.K.**; doctor of History, prof **Kabuldinov Z.E.**; doctor of philology, prof, corresponding member of NAS RK **Kazhybek E.Z.**

Editorial staff:

Academician NAS Republic of Moldova **Belostechnik.G** (Moldova); Academician NAS Republic of Azerbaijan **Velikhanli N.** (Azerbaijan); Academician NAS Republic of Tajikistan **Nazarov T.N.** (Tajikistan); Academician NAS Republic of Moldova **Roshka A.** (Moldova) Academician NAS Republic of Moldova **Rusnak G.** (Moldova); Corresponding member of the NAS Republic of Azerbaijan **Muradov Sh.** (Azerbaijan); Corresponding member of the NAS Republic of Azerbaijan **Safarova Z.** (Azerbaijan); Associate professor of Economics **Vasilenko V.N.** (Ukraine), Associate professor of Law **Ustimenko V.A.** (Ukraine)

News of the National Academy of Sciences of the Republic of Kazakhstan. Series of Social and Humanities. ISSN 2224-5294

Owner: RPA "National Academy of Sciences of the Republic of Kazakhstan" (Almaty)

The certificate of registration of a periodic printed publication in the Committee of information and archives of the Ministry of culture and information of the Republic of Kazakhstan N **10894-Ж**, issued 30.04.2010

Periodicity: 6 times a year

Circulation: 500 copies

Editorial address: 28, Shevchenko str., of. 219, 220, Almaty, 050010, tel. 272-13-19, 272-13-18,
[www:nauka-nanrk.kz](http://www.nauka-nanrk.kz) / social-human.kz

© National Academy of Sciences of the Republic of Kazakhstan, 2018

Address of printing house: ST "Aruna", 75, Muratbayev str, Almaty

NEWS

OF THE NATIONAL ACADEMY OF SCIENCES OF THE REPUBLIC OF KAZAKHSTAN

SERIES OF SOCIAL AND HUMAN SCIENCES

ISSN 2224-5294

Volume 4, Number 320 (2018), 182 – 187

G.A.Abdullina, G.Gh.Zholdasbekova

Narxoz University, Almaty city, Republic of Kazakhstan
Gulnar.Abdullina@narxoz.kz, Gulbahyt.Zholdasbekova@narxoz.kz

**INTEGRATION OF EDUCATION, SCIENCE AND BUSINESS:
FOREIGN AND DOMESTIC EXPERIENCE**

Abstract. The system of higher education plays an important role for the innovation economy in the sense that it is this field of economic life that forms the frame of the new economy. Therefore, creation of an innovative environment causes significant changes in the education system aimed at improving the quality of the educational services provided, the formation of various forms of training and further training, as well as the development of both practical and research competencies of graduates capable of creating innovative products. In Kazakhstan, the foundation of an innovative environment is being created. In his Message to the people of Kazakhstan, N.A. Nazarbayev outlined the task of developing mechanisms for the transition of the country's universities to innovative activities. [3] To date, there is an urgent need to develop mutual integration of education with science and business, since it is cooperation through which knowledge, technology and innovative developments can be effectively exchanged, and ideas can be translated into real products. Today, the requirements for the results of the education system are changing; the demand for massiveness of creative competences and readiness for retraining is growing. These new requirements can be implemented, as the practice of foreign universities in research universities demonstrates. Research universities have proved their effectiveness not only as a successful model of training specialists, but also as a channel for introducing innovations into the economy, which contributes to the development of regions and various industries.

Key words: high education, business, innovative, university, research, integration.

ӨОЖ: 33/2964

Г.А. Абдулина, Г.Ж. Жолдасбекова

«Нархоз» университеті, Алматы қаласы, Қазақстан Республикасы

**БІЛІМ, ҒЫЛЫМ ЖӘНЕ БИЗНЕСТІҢ ИНТЕГРАЦИЯСЫ:
ШЕТЕЛДІК ЖӘНЕ ОТАНДЫҚ ТӘЖІРИБЕ**

Аңдатпа. Жоғары білім беру жүйесі инновациялық экономика үшін маңызды рөл атқарады, себебі экономикалық өмірдің осы саласы жаңа экономиканың кадрлық негізін қалыптастырады. Осыған байланысты білім беру жүйесіндегі интеграциялық үдерістер көрсетілетін білім беру қызметтерінің сапасын арттыруға, даярлау мен біліктілікті арттырудың түрлі нысандарын қалыптастыруға, сондай-ақ инновациялық өнімдерді жасауға қабілетті түлектердің кәсіби, сонымен бірге зерттеушілік құзыреттерін қалыптастыруға бағытталған ерекше өзгерістерге негіз болады. Бүгін білім беру жүйесінің нәтижелеріне қойылатын талаптар өзгеруде, өйткені креативті құзыреттердің көпшілікке ортақтығы және оның қажеттілігіне байланысты қайта оқытуға дайын болуына деген сұраныс артуда. Мақалада шет елдік университеттердің тәжірибесін зерделеу негізінде отандық тәжірибеде оның озық тұстарын қолданылу мүмкіншіліктеріне назар аударылған. Зерттеу университеттері мамандарды даярлаудың сәтті моделі болуымен қатар, сонымен бірге инновацияларды экономика саласына енгізу каналы ретінде де өздерінің тиімділігін дәлелдей отырып, зерттеу университеттер өңірлердің және өндірістің түрлі салаларының дамуына ықпал ететіндігі айқын байқалатындығын дәлелдеп отыр. Мақалада отандық зерттеу университеттерінің алғашқы қадамдары мен жетістіктеріне тоқтала отырып зерттеу университеттерінің шетелдік тәжірибесін пайдалану маңыздылығы артып отырғандығы негізделді.

Түйін сөздер: университет, бизнес, зерттеу, инновация, интеграция, жоғары оқу орны.

Қазақстанда инновациялық ортаны құрудың негізі қалыптасуда. Н.Ә. Назарбаев өзінің Қазақстан халқына Жолдауында еліміздің жоғары оқу орындарының инновациялық қызметке көшу тетіктерін әзірлеу міндетін белгіледі. [3] Бүгінгі күні білімнің ғылыммен және бизнеспен өзара интеграциялануын дамыту мәселесіне ерекше көңіл аударылып отыр, себебі ынтымақтастық арқылы біліммен, технологиялармен және инновациялық зерттемелермен тиімді алмасуға, сонымен бірге идеяларды нақты өнімдерге айналдыруға болады.

Зерттеу университеттерінің шетелдік тәжірибесі

Шетелдік университеттерде білім, зерттеу мен өндірістің интеграциясы XIX ғасырдың екінші жартысында – XX ғасырдың басында қалыптасты. Интеграцияның модельдері өзінің қабілеттілігін көрсете отырып, болашағы бар екенін дәлелдеді. Мысалы, интеграцияның американдық моделі ең өнімді модельдердің бірі бола отырып, мұндай жоғары оқу орындарының түлектері Нобель сыйлығының лауреаттары болатындығы тұрғысынан өнеге тұтарлық. Нақ осылардың пилоттық зерттемелері бір мезгілде ғылыми-техникалық дамуды және көптеген миллиондаған табысты қамтамасыз ететін технологиялық компаниялардағы конвейерлік ағымға дейін өсті[1]. Мысалы: Gatorade энергетикалық сусыны (Флорида университеті), адамның өсу гормоны (Калифорния университеті, Сан-Франциско), «Б» гепатитіне қарсы вакцина (Калифорния, Сан-Франциско), Таксол химия терапевтік препараты (Флорида штатының университеті) секілді университеттер технологияларына табысы жоғары лицензиялар, сондай-ақ Cisco, Google, Yahoo (Стэнфорд университеті) және Facebook (Гарвард университеті) секілді университеттер әлемдік деңгейдегі табысты компанияларға айналды[4]. Силикон алқабы компанияларының қызметі (Стэнфорд университеті) үш рет дүниежүзілік инновациялық серпінге алып келді. Бұл 70-ші жылдардағы жартылай өткізгіштік, 80-ші жылдардағы компьютерлік техникадағы және 90-шы жылдардағы желілік технологиялар мен Интернеттегі жаңалықтар. Бірнеше он жылдықта Силикон алқабы батыл тәжірибеден табысты кәсіпорынға айналды: алқапта орналасқан төрт мың компанияның жылдық жиынтық табысы қазіргі кезде екі жүз миллиард долларға дейін жетті. Білімді жасау мен сақтаудағы ерекше рөл зерттеу университеттеріне тиесілі. Джонатан Коул: «олар дүниежүзінде жүргізіліп жатқан тәжірибе түріндегі жаңалықтар мен маңызды іргелі білімдердің едәуір бөлігін қамтамасыз етуге қабілетті» деп атап өтті[2]. Зерттеу университетінің негізгі қағидаты «зерттеу арқылы оқыту», жаңа білімдер мен инновацияларды шоғырландыру болып табылады.

Әлемнің жетекші университеттеріндегі білім, ғылым мен өндірістің интеграциялану үдерісінің маңызды кезеңін атап өтетін болсақ:

а) XIX ғасырдың соңынан бастап XX ғасырдың 50-ші жылдарының басына дейін - университеттердің рөлі мен функцияларын анықтаудың түбегейлі жаңа тәсілдерін қолдану кезеңі: білімді шоғырландырып (бұрынғы еуропалық модель) жаңа білімдерді өндіру.

б) *XX ғасырдың 50-ші — 70-ші жылдары* – дифференциялық кезең – зерттеу университеттерінің және технологиялық парктердің құрылуы және қызмет етуі. Ғылыми-техникалық жетістіктердің дамуы ғылыми жетістіктерді енгізу жөніндегі тікелей алаң ретінде шағын бизнестің рөлін күшейтті.

в) *1980-ші жылдар – XXI ғасырдың басы* – экстраполяциялық кезең – жаңа білімдер шоғырланатын университеттерден, ұлттық зерттеу зертханалары мен институттарынан тұратын ірі ғылыми-зерттеу алаңдарының, технополистердің құрылуы және қызмет етуі.

Әрбір елде, оның ішінде жеке алынған университетте интеграция нысандары айрықша жүзеге асырылады, бұл американдық, жапондық және еуропалық модельді мысалға келтіре отырып, интеграция нысандарының алуан түрлілігін зерттеу қажеттігін білдіреді. Интеграция нысандарының алуан түрлілігін келесі кестеден көруге болады.

1 кесте - Зерттеу университеттері интеграциясының түрлері мен нысандары

Интеграция түрлері	Елдер	Басты рөлі	Интеграция нысандары
Американдық	АҚШ, Ұлыбритания, Канада, Австралия	Университет	Зерттеу парктері, бизнес-инкубаторлар
Жапондық	Жапония, Қытай, Гонконг, Оңтүстік Корея, Бразилия, Үндістан	Мемлекет	Технополис
Еуропалық	Германия, Франция, Бельгия, Нидерланд, Финляндия	Технопарктік құрылымдар	Технологиялық ғылыми-зерттеу парктері

Автор ақпарат көздерінің негізінде жасаған: [4,6,10,11]

Әлемдік деңгейдегі университеттердің әлемдік тәжірибесі мен дамуын зерттеулерге [4,6,10,11] және кестеде берілген деректерге сүйене отырып, зерттеу университетіне келесілер тән деп пайымдауға болады:

- білім беру үдерісінің барлық сатысында оқыту мен зерттеудің тығыз интеграциясы;
- магистрлар мен PhD докторанттар бағдарламалары бойынша студенттердің жоғары үлесі және оқытудың бірінші сатысындағы студенттер үлесінің аз болуы;
- жоғары оқу орнынан кейінгі даярлықтың арнайы бағдарламаларының өте көп болуы;
- қарапайым жоғары оқу орындарына қарағанда бір оқытушыға келетін студенттердің едәуір аз саны және оқу жүктемесінің аз болуы;
- негізінен бюджеттен және коммерциялық емес негіздегі түрлі қорлардан қаржыландырылатын ірі іргелі зерттеулер жүргізу;
- бизнеспен тығыз байланыс және университет кеңістігінде, негізінен зерттеу парктерінде жүзеге асырылатын ғылыми зерттеулердің нәтижелерін коммерцияландырудың жақсы жолға қойылуы;
- әлемдік ғылыми-зерттеу орталықтарымен тығыз интеграция;
- өңірлік ғылыми-техникалық және арнайы-экономикалық дамуға айқындаушы ықпал ету.

АҚШ-та барлық университеттер зерттеу университеттері болып табылмайды. 3300 американдық университеттердің ішінде тек 100-і ғана зерттеу университеттеріне жатады. Осыларға жоғары оқу орындарында жүзеге асырылатын ғылыми зерттеулерге бөлінетін федералдық қаражаттың ең үлкен үлесі және берілетін докторлық дәрежелердің басым көпшілігі тиесілі. Зерттеу университеттері мен технологиялардың негізінде жаңа бизнестерді құру тек шамалы үлесті, жаңа компаниялардың жалпы санының шамамен 3%-ын құрайды.[4] Патенттік белсенділікке келетін болсақ, университеттердің ғылыми және инновациялық қызметі бойынша әлемдік көшбасшы 225 мың тіркелген патенттердің тек 13 мыңын ғана университеттер рәсімдеген екен.

Осы айтылған деректерге сүйене отырып зерттеу университеттеріне төмендегідей анықтама беруге болады: Зерттеу университеттері дегеніміз білім мен ғылымның өзара тығыз байланыс жүргізетін құрылымы күрделі жоғарғы оқу орынының түрі. Осы университеттерге мемлекет тарапынан қолдау көрсетіліп отырады. Жоғары деңгейде мамандарды дайындау осы университеттерде жүзеге асады. Осы университеттерде студенттердің саны басқа университеттерге қарағанда көп және 6 студентке бір оқытушыдан келеді, ал жай университеттерде осы қатынас екі есе төмен. Зерттеу университеттерінің өнеркәсіппен тығыз және тұрақты байланыс жолға қойылған. Зерттеу университеттері қосымша университетке табыс алып келетін іс-шаралар мен бағдарламаларға қатысып әрдайым өздерінің жұмыс аясын кеңітіп отырады. Қорытындылай келе зерттеу университеттері тек оқу процесімен айналысып қана қоймай, зерттеумен және білімді кәсіпорынға тасымалдау қызметімен айналысып жан-жақты өзін-өзі қаржыландыруға бағытталғын жұмыс жүргізіп отыратын жоғарғы оқу орыны.

ҚР-дағы зерттеу университеттерінің дамуы.

Қазақстан үшін зерттеу университетінің форматы іс жүзінде белгісіз әрі жаңа болып келеді. Алайда, зерттеу университетін құру идеясы Назарбаев Университетінің негізінде іске асырыла бастады. Мұнда жетекші қазақстандық ғалымдармен бірге АҚШ-тан, Канададан, Ұлыбританиядан, Италиядан, Қытайдан, Оңтүстік Кореядан және басқа да елдерден халықаралық профессорлар оқытушылық қызметті жүргізеді. 3 мыңнан астам студенттер университет алдындағы даярлық, бакалавриат, магистратура және докторантура бағдарламалары бойынша білім алады. 2015 жыл университеттің алғашқы бакалаврлары болып 380 адам оқуды аяқтады. Оқуды аяқтаған магистрлар саны 142 адамды құрады. Назарбаев Университетінің деректері бойынша университет түлектерінің шамамен 2/3 бөлігі Массачусетс технологиялар институтында, Стэнфорд университетінде, Лондонның Университеттік колледжінде, Дьюк университетінде, Сингапурдың ұлттық университетінде, Берклидегі Калифорния университетінде, Колумбия университетінде, Лондон экономика және саяси ғылымдар мектебінде оқуын жалғастыруда. Бұл орайда, түлектердің 42%-ы шетелдік жоғары оқу орындарының гранттары бойынша білім алуда. Назарбаев Университетіндегі жалпы үйлестіру және негізінен басқарушылық сипаттағы функцияларды орындайтын

университетті құруды, оның академиялық бөлімшелерін әріптестер - жетекші шетелдік жоғары оқу орындарымен бірлесіп басқаруға беруді көздейтін әріптестік моделі келесілерге бағытталған:

- мектептердің (институттардың) әрқайсысы үшін шетелдік академиялық әріптес-жоғары оқу орындарымен бірлесіп, басым қазақстандық бағыттар мен мамандықтар бойынша университеттің бірегей академиялық бағдарламаларын әзірлеу;

- университетті корпоративтік басқару жүйелерін, оқу үдерісін бағалау және сапасын бақылау жүйелерін бірлесіп әзірлеу;

- университет мектептерінің декандарын және олардағы негізгі шетелдік профессорлар-оқытушылар құрамын (ПОҚ) іріктеу және тағайындау;

- нәтижесінде шетелдік ПОҚ алмастыратын қазақстандық профессорлар мен оқытушыларды PhD бағдарламалары бойынша даярлау;

- университеттің зертханалары мен ғылыми орталықтарында бірлескен ғылыми зерттеулер жүргізу.

Зерттеу университеттерін құру және олардың мәртебесін ресми түрде бекіту – жоғары білімнің отандық жүйесін жаңғырту бағыты бойынша маңызды әрі қажетті қадам. Алайда мұндай болашақ пен нақты мүмкіндіктер кейбір республикалық жоғары оқу орындарында ғана бар. Зерттеу университетінің мәртебесі жоғары оқу орындарының басым көпшілігі үшін орындау қиын болатын бірқатар шарттар:

- күшті қаржылық қолдау, оның ішінде мемлекет тарапынан қолдау;

- магистрлық және докторлық бағдарламалардың бакалавриат бағдарламаларынан басым болуы;

- ғылыми-зерттеу секторында жұмыс істейтін ПОҚ үшін педагогикалық жүктемені күрт азайту. Айта кететін тағы бір жағдай америкалық зерттеу университеттерінде профессор-оқытушылар құрамының жүктемесі зерттеу жұмыстарын жүргізуге бағытталған: 57 сағат (43%) оқытуға, зерттеуге 31%, әкімшілік және қоғамдық жұмысқа 26% бөлінген екен. [12]

Білім, ғылым мен өндірістің үштұғырлығы қағидатын іске асыру елдің жоғары мектебінің инфрақұрылымдық түрленуі үдерісінің басталуына ықпал етті. Еңбек нарығының білікті кадрларды даярлауға қоятын жоғары талаптары жоғары оқу орындарының материалдық техникалық базасын (МТБ) күшейтуді көздейді.

2 кесте - ҚР жоғары оқу орындарының базасындағы бизнес-инкубаторлардың қызмет сипаттамалары

ЖОО атауы	Бизнес-инкубаторлар көрсететін қызметтер
Л.Н. Гумилев атындағы ЕҰУ	жастардың арасында кәсіпкерлік пен инновацияларды дамыту, университеттегі кәсіпкерлік бағыты бойынша ғылыми, инновациялық және білім беру үдерісін жетілдіру, студенттердің бизнес жобаларды әзірлеуге және коммерцияландыруға іс жүзінде қатысуымен оқытуға жүйелі тренингтерді енгізу есебінен жас мамандарды даярлау сапасын арттыру
М. Өтемісов атындағы БҚМУ	студенттер ұжымдарының ғылыми және шығармашылық жобаларын нақты нарыққа ілгерілету және түлектердің кәсіби қызметтегі бәсекеге қабілеттілігін арттыру
С. Сейфуллин атындағы ҚазАТУ	студенттердің кәсіпкерлермен бизнес-идеяларын дамыту
Әл-Фараби атындағы ҚазҰМУ	жетекші инновациялық бизнес-идеялардың және ғылыми-зерттеу әзірлемелерінің мониторингі, инновациялық жобалау қызметіне қабілетін көрсеткен талантты магистранттар мен докторанттарды анықтау
А. Мырзахметов атындағы Көкшетау университеті	инновациялық жобаларды іске асыруға көмектесу, бизнестің түрлі салаларының кәсіби мамандарымен консультациялар мен тренингтер өткізу
М.Х. Дулати атындағы ТарМУ	инкубация үшін тиімді (жылыжай) жағдайларын жасау және барлық сатыда жаңа кәсіпорындарды қалыптастыру арқылы (идея пайда болған кезден бастап оларды өнім ретінде шығарған кезге дейін) шағын және орта бизнесті дамыту (негізінен инновациялық салада)
«Мирас» университеті	студенттер кәсіпкерлігін қолдау

Қазақстанда 37 мемлекеттік жоғары оқу орнының инновациялық құрылымдары 541 ғылыми-зерттеу бөлімшелерінен, 16 коммерцияландыру кеңселерінен және 7 бизнес-инкубатордан тұрады. Елдің 10 технопаркінің үшеуі Әл-Фараби атындағы ҚазҰМУ, Қ. Сәтбаев атындағы ҚазҰТЗУ және

Д. Серікбаев атындағы ШҚМТУ университеттері базасының негізінде жұмыс жасауда. Бұл жоғары технологияларды құруға және инновациялық мәдениетті ілгерілетуге, жоғары оқу орындары, ғылыми-зерттеу институттары мен бизнес-құрылымдар арасындағы білім мен технологиялар ағымын басқаруға ықпал етеді (2 кесте).

Ақпарат көзі: ЭЫДҰ жоғары білім беру саясатын шолу. 2015 жылғы қорытынды есеп.

Экономиканың басым бағыттары бойынша біліктілігі жоғары мамандар даярлау елдегі жетекші университеттердің жанындағы инженерлік бейіндегі және ашық түрдегі 15 ұлттық ғылыми зертханалар базасында жүзеге асырылады.

2013 жылдан бастап еліміздің жоғары оқу орындарының материалдық техникалық базасының зерттеу жобаларын іске асыру үшін инновациялық зертханалармен нығайтылды. Мысалы: «Отын-энергетика кешенінің проблемаларын зерттеу», «Энергетикалық мониторинг және сараптама», «Өнеркәсіптік экология», «Энергия», «Наноэлектроника», «Технологиялық үдерістерді автоматтандыруды басқару жүйелері», «Ақпаратты және ақпараттық қауіпсіздікті криптографиялық қорғау құралдары» атты бағыттарда жұмыс жасалынып жатыр.

Осы айтылған Назарбаев университетінің аясында жүргізіліп келе жатқан ғылыми-зерттеу бағытындағы бастамалар Қазақстанның жоғары оқу орындарына таратылмақшы.

2014 жылы «Қ.И. Сәтбаев атындағы Қазақ ұлттық техникалық зерттеу университеті» жетекші зерттеу университеті мәртебесі берілді. Университеттің жетекші ғылыми орталықтармен және жоғары оқу орындарымен ынтымақтастық жасау қызметі еуропалық кеңістікпен интеграциялануға ықпал етеді. Бұл кадрларды даярлауды және техника мен технологиялар саласындағы ғылыми зерттеулерді халықаралық стандарттарға және Индустриалдық инновациялық даму мемлекеттік бағдарламаның (ИИДМБ) қажеттіліктеріне сәйкестендіруге мүмкіндік береді. Халықаралық қайта құру және даму банкімен жасалған Қарыз туралы келісімнің шеңберінде «Технологияларды коммерцияландыру» жобасы табысты іске асырылғаны атап өту қажет (2008 жылдан 2015 жылға дейін). Ғалымдар мен зерттеушілерге ғылыми зерттеулер жүргізу және олардың зерттемелерін коммерцияландыру кезінде көмек көрсетілді. Қолдау көрсетілген 65 жобаның 40-ы жалпы сомасы 900 млн. теңгеге дайын өнімді сату деңгейіне жетті.

Сонымен бірге, «Ғылыми және (немесе) ғылыми-техникалық қызмет нәтижелерін коммерцияландыру туралы» ҚР Заңының қабылдануы «100 нақты қадам» Ұлт жоспарын іске асыру шеңберінде коммерцияландыру жүйесін әрі қарай дамытудың маңызды кезеңіне айналды (64 қадам). Заңнама деңгейінде ғылым мен бизнестің байланысын қолдау тетіктері қарастырылған. Бұл – технологияларға лицензияларды сатып алушыларға жеңілдіктер беру, технологияларды коммерцияландыру кеңселерінің қызметін қаржыландыруды қамтамасыз ету және технологияларды коммерцияландыруға гранттың жаңа түрін енгізу инновациялық экономиканы дамытуға серпін беретіні сөзсіз.

«Технологияларды коммерцияландыру бойынша кәсіби мамандар альянсы» қоғамдық бірлестігінің қызметі технологияларды коммерцияландыру кеңселерінің, жоғары оқу орындарының, технопарктердің, технологиялық кәсіпорындардың және басқа да мүдделі тараптар қызметкерлерінің біліктілігін арттыруға көмек көрсетуге бағытталған. Бірлестік кеңесінің құрамына елдегі ірі жоғары оқу орындарының коммерцияландыру кеңселерінің өкілдері кірген.

Елдің жоғары оқу орындарының зерттеу қызметіне бағыт алғанына қарамастан Жахандық бәсекелестік есебінің «Жоғары оқу орындары мен бизнестің ынтымақтастығы» сауалнама көрсеткіші бойынша Қазақстанның позициясы 2016 жылы тұрақты төмен 66 орында қалып отырғанын, бірақ 2015 жылмен салыстырғанда +22 тармаққа көтерілгені (2014 ж. - 88, 2015 ж. – 88 орын, 2016 ж.- 66) «Кәсіпорындар деңгейінде технологияларды енгізу» көрсеткіші 71 орында тіркелгені және «Ғылыми-зерттеу ұйымдарының сапасы» көрсеткіші 18 позицияға жақсара түскенін көруге болады [13]. Бұл Қазақстанның жоғары оқу орындары жүйесінің үлкен мүмкіндіктері бар екенін көрсетеді.

Зерттеулер көрсеткендей Қазақстандағы білім, ғылым және бизнестің интеграциясы аясында елеулі ғылыми бастамалар жоғары білім беру саласының ілгері дамуының айғағы сіпетті. Бұл ілгерілеулер – білімді дамытуға бағытталған мемлекеттік бағдарламалардың қосқан үлесі. Осыдан мемлекеттің бәсекеге қабілеттілігін қамтамасыз етудегі еліміздің зерттеу университеттерін дамытудың маңыздылығы айқын байқалады.

ӘДБИЕТ

- [1] Victoria Gala'n-Muros, Peter van der Sijde. (2015) Nurture over nature: How do European universities support their collaboration with business? Springer Science+Business Media New York.
- [2] Goddard, J. B., & Chatterton P. (1999). Regional development agencies and the knowledge economy: Harnessing the potential of universities. EPC Government and Policy, 17, 685–699 better.
- [3] Қазақстан Республикасында bilim berudi damytudyń 2011-2020 zhyldarǵa arnalǵan memlekettik bardarlamasy.
- [4] Grudzinskij A.O., Bednyj A.V. (2012) Konceptsiya konkurentosposobnogo universiteta: model tetrajedra. Vysshee obrazovanie Rossii, №12.
- [5] Stinchcombe A. L. (1965). Social structure and organisation. In J. G. March (Ed), Handbook of organizations. London: Routledge (142–193 better).
- [6] B.Santo (2007) Triedinstvo znaniya i kriterij prevoshodstva., Jekonomikany innovacijalyq damytudyń problemalary men bolashary atty konferenciya, Skadovsk, Ukraina, 19-27 better.
- [7] V.M.Jur'ev, M.S.Chvanova (2007). Innovacionnyj potencial klassicheskogo universiteta kak odin iz faktorov razvitija regiona: metodologiya issledovanija. TGU Zharshysy, № 8(52) shyǵarylym, 7-13 better.
- [8] A.L.Zagorskij (2004). Konkurentosposobnost' integririrovannyh biznes-grup. NPK «Rost» baspasy, Sankt-Peterburg, 6 b.
- [9] T.G. Kalinovskaja, S.A. Kosolapova, A.V. Proshkin (2010). Treugol'nik znaniy kak faktor innovacionnogo razvitija. Sovremennye naukoemkie tehnologii. № 10, 118-120 better.
- [10] E.V.Neborskij (2011). Modeli integracii obrazovanija, nauki i biznesa v universitetah SShA, Evropy i Japonii. Problemy sovremennogo obrazovanija. №1, 48-59 better.
- [11] I.G.Rozovski (2014).Issledovatel'skie universitety: amerikanskaja iskljuchitel'nost'?
- [12] Global Competitiveness Report 2014-2015, 2015-2016.
- [13] nu.edu.kz
- [14] kaznitu.kz
- [15] JeYDY zhořary bilim beru sajasatyn sholu. 2015 zhylyry korytyndy esep.
- [16] R.B. Hjendfild., L.Jernest (2003). Reorganizacija cepej postavok: Sozdanie integririrovannyh sistem formirovanija cennostej. Moskva, 23 b.
- [17] I.F.Suhanova (2001). Zakonomernosti razvitija integracionnyh otnoshenij Rossii v uslovijah stanovlenija rynochnoj jekonomiki. Diss.dokt. jekonom. nauk. Moskva, 29 b.
- [18] O.Ju.Michurina (2009). Integracija biznesa: vidy i jetapy integracionnye osnovy formirovanija obedinenij. Rossijskoe predprinimatel'stvo, № 12 (1), 44 b.
- [19] G.Haken (2004). Samoorganizujushheesja obshhestvo. Materialy Pervoj mezhdunarodnoj nauchno-prakticheskoj konferencii: mezhdunarodnyj simpozium «Sinergetika v reshenii problem chelovechestva XXI veka». Moskva, 3 tom, 1 belim, 27 b.
- [20] <http://www.kazpravda.kz/articles/view/integratsiya-nauki-i-obrazovaniya--gosudarstvenni-prioritet1>

УДК: 33/2964

Г.А. Абдулина, Г.Ж. Жолдасбекова

Университет «Нархоз», г. Алматы қаласы, Республика Қазақстан

**ИНТЕГРАЦИЯ ОБРАЗОВАНИЯ, НАУКИ И БИЗНЕСА:
ЗАРУБЕЖНЫЙ И ОТЕЧЕСТВЕННЫЙ ОПЫТ**

Аннотация. Система высшего образования играет важную роль для инновационной экономики в том смысле, что именно эта сфера экономической жизни формирует кадровый каркас новой экономики. В силу этого создание инновационной среды обуславливает значительные изменения в системе образования, направленные на повышение качества предоставляемых образовательных услуг, формирование различных форм подготовки и повышения квалификации, также выработку как практических, так и исследовательских компетенций выпускников, способных создавать инновационные продукты. В Казахстане создается основа инновационной среды. В своем Послании народу Казахстана Н.А. Назарбаев обозначил задачу выработки механизмов перехода вузов страны к инновационной деятельности.[3] На сегодняшний день остро стоит необходимость развития взаимной интеграции образования с наукой и бизнесом, поскольку именно через сотрудничество возможен эффективный обмен знаниями, технологиями и инновационными разработками, а также воплощение идей в реальные продукты. Сегодня изменяются требования к результатам системы образования, растет запрос на массовость креативных компетенции и готовность к переобучению. Эти новые требования возможно реализовать, как показывает практика зарубежных университетов в исследовательских университетах. Исследовательские университеты доказали свою эффективность не только как удачная модель подготовки специалистов, но и как канал внедрения инноваций в сферу экономики, что способствует развитию регионов и различных отраслей производства.

Ключевые слова: университет, бизнес, исследование, инновация, интеграция, высшее образование.

МАЗМҰНЫ

<i>Беспяева Р.С., Бугубаева Р.О., Мануэль Ф. Грела.</i> Инновациялық маркетингтік технология негізінде туризм саласын дамыту (ағылшын тілінде).....	5
<i>Сейтова В., Г. Исатаева, Роланд Гизе.</i> Ауыл шаруашылығындағы инновациялық жүйелердің дамуы: әдістемелік тәсілдер (ағылшын тілінде).....	15
<i>Дубина И.Н., Тургинбаева А.Н., Домалатов Е.Б.</i> Инновациялық қызметтегі мемлекеттік-жеке меншік серіктестігінің үлгісін таңдау (ағылшын тілінде).....	21
<i>Кашук Л.И., Мусалимова Б.Т., Симонов С.Г.</i> Жергілікті аймақтың жоғары оқу орындарын қаржыландыру үлгісін жүзеге асыру тәжірибесі, кадрлық саясаты (ағылшын тілінде).....	30
<i>Мынжанова Г.Т., Сайлаубеков Н.Т.</i> Қазақстанның қазіргі кездегі даму жағдайында жоғарғы білім беру саласының адам ресурстарын талдау (ағылшын тілінде).....	37
<i>Абдулина Г.А., Абельданов А.Б.</i> Аймақтардың әлеуметтік-экономикалық дамуы (ағылшын тілінде).....	43
<i>Абдулина Г.А., Жолдасбекова Г.Ж.</i> Білім, ғылым және бизнестің интеграциясы: шетелдік және отандық тәжірибе (ағылшын тілінде).....	49
<i>Игиликова С.И., Малбақов М.М.</i> Қазақ тілі тарихи лексикасы құрамына кіретін «Ұлу» сөзінің мән-мағынасы туралы (ағылшын тілінде).....	57
<i>Бородина А.А., Нұрсана А.Т.</i> Жер асты суларын қорғау мен пайдалануды халықаралық құқықтық реттеу (ағылшын тілінде).....	61
<i>Дайрабаева Г.Б., Малдыбек А.Ж.</i> Түркі әлемі және дінаралық этносаралық төзімділіктің қазақстандық үлгісі (ағылшын тілінде).....	68
<i>Дайстер Ю.С., Билисбаева А.М.</i> Заңды тұлғалардың халықаралық жеке-құқықтық мәртебесін айқындау ерекшеліктері (ағылшын тілінде).....	76
<i>Досмагамбетова Д.Ж.</i> Али Шариати идеалды қоғамның теоретикалық үлгісі ретіндегі мұсылмандық қауым жайлы (ағылшын тілінде).....	83
<i>Жолдасбекова Г.Ж.</i> Заманауи жағдайда интеграциялық үдерістердің дамуы (ағылшын тілінде).....	89
<i>Сыздықова Н.</i> Шет елдердегі және қазақстандағы мемлекеттік аудиттің институционалдық негізі (ағылшын тілінде).....	97
<i>Аюпова З.К., Құсайынов Д.Ө.</i> Орталық Азия мемлекеттерінің құқықтық жүйелері.....	105
<i>Дюсембекова Г.С., Айгужина Д.С., Хамитова Д.М.</i> Жанартылатын энергияның көздерін пайдалану Қазақстан республикасының ұлттық экономикасын дамытудың факторы ретінде.....	112
<i>Иманғалиева Ш.С.</i> Қазақстандық жоғары оқу орындарындағы білім алушылардың бойына негізгі дағды-шеберліктерді дамытуда академиялық ұтқырлықтың рөлі.....	120
<i>Абрахманова Р.С., Рей И.Ю., Саябаев К.М., Алина Г.Б.</i> Ауыл туризміндегі жасыл экономика.....	127
<i>Асанова Ж.Т.</i> Қазақстан мәселелері мемлекеттік мәдениет саясатының мақсаты мен мәні.....	132
<i>Нурғабайлов М.Н., Нурпеисова А.А., Дошан А.С.</i> Экономика және туризм дамуының өндірістік аспектілері.....	136
<i>Сабирова Р.К., Джумаева А.К., Сайынова Л.Қ.</i> Өнеркәсіптік кәсіпорындардағы баға белгілеу әдістері.....	140
<i>Саналиева Л.К., Кенжеғалиева Г.Б., Идельбаева А.С.</i> Инновациялық экономикалық дамудың жаһандық факторы ретінде еліміздің интеллектуальді потенциалын салу үшін қазіргі заманғы экономикалық механикаларды зерттеу.....	144
<i>Әбсаттаров Ф.Б.</i> Құқықтық қазақстандық -азаматтық жоғарғы құқықтық мәдениетінің көрінісі : саяси аспектілері.....	148

* * *

<i>Беспяева Р.С., Бугубаева Р.О., Мануэль Ф. Грела.</i> Инновациялық маркетингтік технология негізінде туризм саласын дамыту (орыс тілінде).....	156
<i>Дубина И.Н., Тургинбаева А.Н., Домалатов Е.Б.</i> Инновациялық қызметтегі мемлекеттік-жеке меншік серіктестігінің үлгісін таңдау (орыс тілінде).....	166
<i>Абдулина Г.А., Абельданов А.Б.</i> Аймақтардың әлеуметтік-экономикалық дамуы (қазақ тілінде).....	176
<i>Абдулина Г.А., Жолдасбекова Г.Ж.</i> Білім, ғылым және бизнестің интеграциясы: шетелдік және отандық тәжірибе (қазақ тілінде).....	182
<i>Игиликова С.И., Малбақов М.М.</i> Қазақ тілі тарихи лексикасы құрамына кіретін «Ұлу» сөзінің мән-мағынасы туралы (қазақ тілінде).....	188
<i>Досмагамбетова Д.Ж.</i> Али Шариати идеалды қоғамның теоретикалық үлгісі ретіндегі мұсылмандық қауым жайлы (қазақ тілінде).....	192
<i>Жолдасбекова Г.Ж.</i> Заманауи жағдайда интеграциялық үдерістердің дамуы (қазақ тілінде).....	198

СОДЕРЖАНИЕ

<i>Беспяева Р.С., Бугубаева Р.О., Мануэль Ф. Грела.</i> Развитие сферы туризма на основе инновационных маркетинговых технологий (на английском языке).....	5
<i>Сейтова В., Исатаева Г., Роланд Гизе.</i> Развитие сельскохозяйственных инновационных систем: методические подходы (на английском языке).....	15
<i>Дубина И.Н., Тургинбаева А.Н., Домалатов Е.Б.</i> Выбор модели государственно-частного партнёрства в инновационной деятельности (на английском языке).....	21
<i>Каиук Л.И., Мусалимова Б.Т., Симонов С.Г.</i> Модель местного финансирования вузов, как инструмент повышения эффективности реализации кадровой политики регионов (на английском языке).....	30
<i>Мынжанова Г.Т., Сайлаубеков Н.Т.</i> Анализ человеческих ресурсов сферы высшего образования Казахстана на современном этапе развития (на английском языке).....	37
<i>Абдулина Г.А., Абельданова А.Б.</i> Социально-экономическое развитие регионов (на английском языке).....	43
<i>Абдулина Г.А., Жолдасбекова Г.Ж.</i> Интеграция образования, науки и бизнеса: зарубежный и отечественный опыт (на английском языке).....	49
<i>Игиликова С.И., Малбаков М.М.</i> О значении слова «Улитка» включен в список историческая лексика казахского языка (на английском языке).....	57
<i>Бородина А.А., Нурсана А.Т.</i> Международно-правовое регулирование охраны и использования подземных вод (на английском языке).....	61
<i>Дайрабаева Г.Б., Малдыбек А.Ж.</i> Тюркский мир и казахстанская модель межрелигиозной и межэтнической толерантности (на английском языке).....	68
<i>Дайстер Ю.С., Билицбаева А.М.</i> Особенности определения международного частно-правового статуса юридических лиц (на английском языке).....	76
<i>Досмагамбетова Д. Ж.</i> Али Шариати об умме как теоретической модели идеального общества (на английском языке).....	83
<i>Жолдасбекова Г.Ж.</i> Развитие интеграционных процессов на современном этапе (на английском языке).....	89
<i>Сыздыкова Н.</i> Институциональная основа государственного аудита в зарубежных странах и Казахстане (на английском языке).....	97
<i>Аюпова З.К., Кусаинов Д.У.</i> Правовые системы стран Центральной Азии.....	105
<i>Дюсембекова Г.С., Айгужина Д.С., Хамитова Д.М.</i> Использование возобновляемых источников энергии как фактора развития национальной экономики республики Казахстан.....	112
<i>Имангалиева Ш.С.</i> Роль академической мобильности в развитии ключевых навыков студентов в казахстанском вузе.....	120
<i>Абрахманова Р.С., Рей И.Ю., Саябаев К.М., Алина Г.Б.</i> Зеленая экономика в сельском туризме.....	127
<i>Асанова Ж.Т.</i> Музеи Казахстана как объект и субъект культурной политики государства.....	132
<i>Нургабылов М.Н., Нурпеисова А.А., Дошан А.С.</i> Прикладные аспекты развития экономики и туризма.....	136
<i>Сабирова Р.К., Джумаева А.К., Сайынова Л.Қ.</i> Методы ценообразования на промышленных предприятиях.....	140
<i>Саналиева Л.К., Кенжегалиева Г.Б., Идельбаева А.С.</i> Исследование современных экономических механизмов построения интеллектуального потенциала страны как движущего фактора инновационного развития экономики.....	144
<i>Абсаттаров Г.Р.</i> Правовой казахстанец – выражение высокой правовой культуры гражданина: политические аспекты.....	148

* * *

<i>Беспяева Р.С., Бугубаева Р.О., Мануэль Ф. Грела.</i> Развитие сферы туризма на основе инновационных маркетинговых технологий (на русском языке).....	156
<i>Дубина И.Н., Тургинбаева А.Н., Домалатов Е.Б.</i> Выбор модели государственно-частного партнёрства в инновационной деятельности (на русском языке).....	166
<i>Абдулина Г.А., Абельданова А.Б.</i> Социально-экономическое развитие регионов (на казахском языке).....	176
<i>Абдулина Г.А., Жолдасбекова Г.Ж.</i> Интеграция образования, науки и бизнеса: зарубежный и отечественный опыт (на казахском языке).....	182
<i>Игиликова С.И., Малбаков М.М.</i> О значении слова «Улитка» включен в список историческая лексика казахского языка (на казахском языке).....	188
<i>Досмагамбетова Д. Ж.</i> Али Шариати об умме как теоретической модели идеального общества (на казахском языке).....	192
<i>Жолдасбекова Г.Ж.</i> Развитие интеграционных процессов на современном этапе (на казахском языке).....	198

CONTENTS

<i>Bespayeva R.S., Bugubayeva R.O., Manuel F. Grela.</i> Development of the sphere of tourism on the basis of innovative marketing technologies (in English).....	5
<i>Vilena Seitova, Gulzhan Issatayeva, Roland Giese.</i> The development of agricultural innovation systems: methodological approaches (in English).....	15
<i>Dubina I.N., Turginbayeva A.N., Domalotov Ye.B.</i> The choice of public-private partnership in innovation (in English).....	21
<i>Kashuk L.I., Musalimova B.T., Simonov S.G.</i> Model of local financing of higher institutions, as a tool to increase efficiency of implementation of personnel policy in the regions (in English).....	30
<i>Mynzhanova G.T., Sailaubekov N.T.</i> Human resources analysis of higher education sphere in Kazakhstan at the present stage of development (in English).....	37
<i>Abdulina G.A., Abeldanova A.B.</i> Socio-economic development of the region (in English).....	43
<i>Abdullina G.A., Zholdasbekova G.Gh.</i> Integration of education, science and business: foreign and domestic experience (in English).....	49
<i>Igilikova S.I., Malbakov M.M.</i> On the meaning of the word "Snail" is included in the list historical vocabulary of the Kazakh language (in English).....	57
<i>Borodina A.A., Nursapa A.T.</i> International legal regulation of protection and use of undergroundwaters (in English).....	61
<i>Dairabayeva G.B., Maldybek A. Zh.</i> Turkic world and kazakhstani model of interreligious and interethnic tolerance (in English).....	68
<i>Deister Y.S., Bilisbayeva A.M.</i> Peculiarities of determining the private international legal status of legal entities (in English).....	76
<i>Dosmagambetova J.</i> Ali Shariati about ummah as a theoretical model of the ideal society (in English).....	83
<i>Zholdasbekova G.Zh.</i> Development of integration processes at the present stage (in English).....	89
<i>Syzdykova N.</i> Institutional basis of the state audit in foreign countries and Kazakhstan (in English).....	97
<i>Ayupova Z.K., Kussainov D.U.</i> Legal systems of Central Asian countries.....	105
<i>Dyussebekova G.S., Aiguzhinova D.S., Khamitova D.M.</i> Use of renewables as factor of development of national economy of the republic of Kazakhstan.....	112
<i>Imangaliyeva S.</i> The role of academic mobility in students' core competences development in Kazakhstani university.....	120
<i>Abdrakhmanova R.S., Rey I.Yu., Sayabayev K.M., Alina G.B.</i> Green economy in rural tourism.....	127
<i>Asanova Zh.T.</i> Museums of Kazakhstan as object and subject of the cultural policy of the state.....	132
<i>Nurgabylov M.N., Nurpeisova A.A., Doshan A.S.</i> Applied aspects development of economics and tourism.....	136
<i>Sabirova R.K., Dzhumaeva A.K., Sayynova L.K.</i> Methods of pricing on industrial enterprises.....	140
<i>Sanaliev L.K., Kenzhegalieva G.B., Idelbayeva A.S.</i> Investigation of modern economic mechanisms for construction of the intellectual potential of the country as a moving factor of innovative economic development.....	144
<i>Absattarov G.R.</i> Legal kazakhstani - expression of high legal citizen culture: political aspects.....	148
* * *	
<i>Bespayeva R.S., Bugubayeva R.O., Manuel F. Grela.</i> Development of the sphere of tourism on the basis of innovative marketing technologies (in Russian).....	156
<i>Dubina I.N., Turginbayeva A.N., Domalotov Ye.B.</i> The choice of public-private partnership in innovation (in Russian).....	166
<i>Abdulina G.A., Abeldanova A.B.</i> Socio-economic development of the region (in Kazakh).....	176
<i>Abdullina G.A., Zholdasbekova G.Gh.</i> Integration of education, science and business: foreign and domestic experience (in Kazakh).....	182
<i>Igilikova S.I., Malbakov M.M.</i> On the meaning of the word "Snail" is included in the list historical vocabulary of the Kazakh language (in Kazakh).....	188
<i>Dosmagambetova J.</i> Ali Shariati about ummah as a theoretical model of the ideal society (in Kazakh).....	192
<i>Zholdasbekova G.Zh.</i> Development of integration processes at the present stage (in Kazakh).....	198

**PUBLICATION ETHICS AND PUBLICATION MALPRACTICE
IN THE JOURNALS OF THE NATIONAL ACADEMY OF SCIENCES
OF THE REPUBLIC OF KAZAKHSTAN**

For information on Ethics in publishing and Ethical guidelines for journal publication see <http://www.elsevier.com/publishingethics> and <http://www.elsevier.com/journal-authors/ethics>.

Submission of an article to the National Academy of Sciences of the Republic of Kazakhstan implies that the work described has not been published previously (except in the form of an abstract or as part of a published lecture or academic thesis or as an electronic preprint, see <http://www.elsevier.com/postingpolicy>), that it is not under consideration for publication elsewhere, that its publication is approved by all authors and tacitly or explicitly by the responsible authorities where the work was carried out, and that, if accepted, it will not be published elsewhere in the same form, in English or in any other language, including electronically without the written consent of the copyright-holder. In particular, translations into English of papers already published in another language are not accepted.

No other forms of scientific misconduct are allowed, such as plagiarism, falsification, fraudulent data, incorrect interpretation of other works, incorrect citations, etc. The National Academy of Sciences of the Republic of Kazakhstan follows the Code of Conduct of the Committee on Publication Ethics (COPE), and follows the COPE Flowcharts for Resolving Cases of Suspected Misconduct (http://publicationethics.org/files/u2/New_Code.pdf). To verify originality, your article may be checked by the originality detection service Cross Check <http://www.elsevier.com/editors/plagdetect>.

The authors are obliged to participate in peer review process and be ready to provide corrections, clarifications, retractions and apologies when needed. All authors of a paper should have significantly contributed to the research.

The reviewers should provide objective judgments and should point out relevant published works which are not yet cited. Reviewed articles should be treated confidentially. The reviewers will be chosen in such a way that there is no conflict of interests with respect to the research, the authors and/or the research funders.

The editors have complete responsibility and authority to reject or accept a paper, and they will only accept a paper when reasonably certain. They will preserve anonymity of reviewers and promote publication of corrections, clarifications, retractions and apologies when needed. The acceptance of a paper automatically implies the copyright transfer to the National Academy of sciences of the Republic of Kazakhstan.

The Editorial Board of the National Academy of sciences of the Republic of Kazakhstan will monitor and safeguard publishing ethics.

Правила оформления статьи для публикации в журнале смотреть на сайте:

www:nauka-nanrk.kz

social-human.kz

Редакторы *М.С. Ахметова, Т.А. Апендиев, Д.С. Аленов*
Верстка на компьютере *А.М. Кульгинбаевой*

Подписано в печать 10.08.2018
Формат 60x881/8. Бумага офсетная. Печать – ризограф.
13 п.л. Тираж 500. Заказ 4.